

Examining Quality of Life Casual Model Based on Personality Traits Via Mediating Role of Resilience in Home Keeper Women Culture During the Corona Era

Parvaneh Alaei ^{1*}, Ezzatollah Ahmadi ², Nasibeh Shirdel ³

1 . Assistant Professor, Department of Family Studies, Faculty of Education and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran.

2 . Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Education and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran.

3 . M.A. of Women Studies, Department of Family Studies, Faculty of Education and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran.

Citation: Alaei, P., Ahmadi, E., & Shirdel, N. (2024). Examining quality of life casual model based on personality traits via mediating role of resilience in home keeper women culture during the Corona era. *Journal of Woman Cultural Psychology*, 15(60), 1-16.

<https://doi.org/10.61186/iau.1119625>

ARTICLE INFO

Received: 08.03.2024

Accepted: 27.04.2024

Corresponding Author:

Parvaneh Alaei

Email:

Allaei@Azaruniv.ac.ir

Keywords:

Quality of life
Personality traits
Resilience
Housewives
Corona.

Abstract

The present study was conducted with the aim of examining quality of life casual model based on personality traits via mediating role of resilience in home keeper women culture during the corona era in Tabriz city. The statistical population included all housewives living in Tabriz city. The sample embraced 175 participants whom were selected by convenient sampling procedure. The research method was descriptive of correlational one. To collect data, the World Health Organization Quality of Life Questionnaire (1996), the Short Form of the Five-Factor Personality Questionnaire (NEO) of Costa and McCrae (1970) and Connor and Davidson's Resilience Scale (2003) were implemented. The subjects responded to the questionnaires online. The data were analyzed by applying path analysis utilizing AMOS and SPSS software. The results revealed that the personality factors of neuroticism and extroversion had a direct effect and an indirect effect on quality of life through resilience. Also, the indirect effects of conscientiousness and agreeableness were significant. In total, personality traits with the mediating role of resilience explained 42% of the variance in the quality of life of housewives during the Corona pandemic. The results also indicated a proper goodness of fit of the examined model. Finally concerning the findings and considering the life culture of Tabriz housewives; promoting resilience and strengthening positive personality traits were effective on improving the quality of life of the studied group.

Extended abstract

Introduction: Women, as the most effective members of the society who are responsible for the biggest contribution in managing the home and family, have not been spared from social development. A group of women enter the labor market in parallel with these changes, and on the other hand, the culture of another group's life is such that it only deals with household affairs, which is considered useless and unpaid in today's world. Research showed that employment could be effective in women's quality of life due to the creation of social bonds, participation in social activities and the flourishing of women's talents and abilities. However, most of the women's life relationships in the housewife culture are based on the tasks of mother and wife and in line with the tasks related to these two roles; Also, prioritizing family needs, financial dependence and internal challenges make it more challenging for them. Environmental conditions such as the spread of epidemic diseases in this case, Corona could affect the quality of life of all groups and challenge the personal standards, expectations, experience of independence and competence of people in normal daily life. Therefore the present study was conducted with the aim of examining quality of life casual model based on personality traits via mediating role of resilience in home keeper women culture during the corona era in Tabriz city.

Method: The statistical population included all housewives living in Tabriz city. The sample embraced 175 participants whom were selected by convenient sampling procedure. The research method was descriptive of correlational one. To collect data, the World Health Organization Quality of Life Questionnaire (1996), the Short Form of the Five-Factor Personality Questionnaire (NEO) of Costa and McCrae (1970) and Connor and Davidson's Resilience Scale (2003) were implemented. The subjects responded to the questionnaires online. The data were analyzed by applying path analysis utilizing AMOS and SPSS software.

Results: The results revealed that the personality factors of neuroticism and extroversion had a direct effect and an indirect effect on quality of life through resilience. Also, the indirect effects of conscientiousness and agreeableness were significant. In total, personality traits with the mediating role of resilience explained 42% of the variance in the quality of life of housewives during the Corona pandemic. The results also indicated a proper goodness of fit of the examined model. Finally concerning the findings and considering the life culture of Tabriz housewives; promoting resilience and strengthening positive personality traits were effective on improving the quality of life of the studied group.

Conclusions: The results indicated that all five major personality factors had a significant correlation with resilience and quality of life of the study group; In this way, with the exception of the neuroticism variable, the relationship of other factors was positive. On the other hand, the results of the path analysis showed that the characteristics of neuroticism and extroversion directly and indirectly through resilience are effective in the quality of life of housewives. In explaining this finding, it can be said that resilient people are better able to overcome adverse experiences due to having characteristics such as good social functioning, high ability to solve problems, independence and purpose in life. On the other hand, being warm in social relations, being sociable, expressing oneself, being

active and seeking excitement and the desire to experience positive emotions are the determining traits of extroversion, possessing such qualities helps housewives to be more successful in everyday life and challenging situations such as quarantine days. These two personality traits, with a negative and positive effect on resilience, respectively, cause a decrease or increase in the quality of life. In the end, according to the research findings, it is necessary to pay more attention to the group of women with a homemaking culture, and implementing preventive programs in order to strengthen positive personality traits and resilience helps to improve the quality of life of this group, especially in the difficulties of life.

Authors Contributions: Dr. Parvaneh Alaie: Research design and implementation, analysis of data and findings, composing and compilation of the article. Dr. Ezzatollah Ahmadi: Advice, monitoring and revision of the article. Nasibeh Shirdel: Data collection.

Acknowledgments: The authors express their gratitude to all those who contributed to this research.

Conflict of Interest: The authors declared there are no conflicts of interest in this article.

Funding: This article did not receive any financial support.

آزمون مدل علی کیفیت زندگی براساس ویژگی‌های شخصیتی از طریق تاب‌آوری در فرهنگ زنان خانه دار طی دوران کرونا

پروانه علائی^{۱*}، عزت‌اله احمدی^۲، نسیم شيردل^۳

۱. استادیار، گروه مطالعات خانواده، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.
۲. دانشیار، گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.
۳. کارشناس ارشد مطالعات زنان، گروه مطالعات خانواده، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران.

چکیده

هدف پژوهش حاضر آزمون مدل علی کیفیت زندگی براساس ویژگی‌های شخصیتی از طریق تاب‌آوری در فرهنگ زنان خانه دار طی دوران کرونا شهر تبریز بود. جامعه آماری شامل زنان خانه‌دار ساکن شهر تبریز بود. نمونه پژوهش ۱۷۵ نفر بود که به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. ابزار پژوهش شامل پرسشنامه کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی (۱۹۹۶)، فرم کوتاه پرسشنامه پنج عاملی شخصیت کاستا و مک کری (۱۹۷۰) و مقیاس تاب‌آوری کانر و دیویدسون (۲۰۰۳) بود که آزمودنی‌ها به صورت آنلاین به آن‌ها پاسخ دادند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل مسیر با استفاده از نرم‌افزار AMOS و SPSS انجام گرفت. نتایج نشان داد که عامل‌های شخصیتی روان‌نژندگرای و برون‌گرایی اثر مستقیم و به واسطه تاب‌آوری اثر غیرمستقیم بر کیفیت زندگی دارند. همچنین، اثر غیرمستقیم با وجدان بودن و دلی‌پذیر بودن معنی‌دار بود. در مجموع، ویژگی‌های شخصیتی با نقش میانجی تاب‌آوری، ۴۲٪ از واریانس کیفیت زندگی زنان خانه‌دار را در دوران کرونا تبیین می‌کند. همچنین نتایج نشان داد که مدل از برازش مناسب برخوردار بود. در مجموع، با توجه به یافته‌های پژوهشی و با در نظر گرفتن فرهنگ زندگی زنان خانه‌دار شهر تبریز، ارتقاء تاب‌آوری و تقویت صفات مثبت شخصیت در بهبود کیفیت زندگی گروه مورد مطالعه در دوران کرونا موثر بوده است.

کلیدواژگان: کیفیت زندگی، ویژگی‌های شخصیت، تاب‌آوری؛ فرهنگ زنان خانه دار، کرونا.

مقدمه

پیشرفت‌های دنیای امروز زندگی سنتی را تغییر داده و متناسب با آن، نقش‌ها و وظایف انسان‌ها را دچار دگرگونی کرده‌است؛ زنان به عنوان موثرترین عضو جامعه که بیشترین سهم را در مدیریت خانه و خانواده برعهده دارند نیز، از این تغییر بی‌نصیب نمانده‌اند. گروهی از زنان به موازات تغییر و تحولات جامعه وارد بازار کار شده‌اند و برای آن دستمزد معین دریافت می‌کنند؛ در مقابل، زنانی که خانه‌دار هستند کم‌فایده و بدون دستمزد محسوب می‌شوند چنین وضعیتی می‌تواند جنبه‌های مختلف کیفیت زندگی (life quality) زنان هر دو گروه را تحت‌تأثیر قرار دهد (Shirdel & et al., 2023). تحقیقات نشان داده که اشتغال به سبب ایجاد پیوندهای اجتماعی، مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی و شکوفایی استعدادها و توانمندی‌های زنان می‌تواند در کیفیت زندگی آنان موثر باشد (Shirdel & et al., 2023؛ Mirzaei & et al., 2014؛ Kermansaravi & et al., 2012؛ Khan & Ahmad, 2018؛ Mitra, 2018). توجه به نحوه و کیفیت زندگی زنان به سبب تأثیر در ارتقای سلامت خانواده‌ها و جامعه از اهمیت مضاعفی برخوردار است (Mirzaei & et al., 2014) و این اهمیت در میان زنان خانه‌دار بیشتر است. یافته‌های پژوهشی، نشان داده که زنان خانه‌دار از سلامت روان و عزت‌نفس پایین‌تر و افسردگی بیشتری دارند (Khan & Ahmad, 2018). نقش خانه‌داری برای زنان با نقش همسری، مادری و انجام امور روزمره گره خورده است آنان احساس می‌کنند باید همیشه آماده و در خدمت خانه و خانواده باشند، همین امر موجب می‌شود که بیشتر اوقات نیازهای خانواده را بر نیازهای خود ترجیح دهند و از طرفی، آنان برای تأمین نیازهای شخصی خود وابسته به توجه و تأمین مالی از جانب همسرشان هستند. هم‌چنین، چالش‌های درونی زنان هم مطرح است، حسرت‌های مختلف مثل از دست دادن جوانی، عمر، امکان تحصیل و اشتغال و ارتقای خود مواردی هستند که انجام وظایف خانه‌داری را برای زنان خانه‌دار چالش برانگیزتر می‌کند، طبیعی است که تجربه چنین احساساتی کیفیت زندگی زنان را تحت‌تأثیر قرار دهد (Afrasiabi & et al., 2021).

کیفیت زندگی یک مفهوم ذهنی و چندبعدی است که بر پایه اهمیت ادراک افراد از وضعیت خویشتن با توجه به اهداف، انتظارات، باورها، ارزش‌ها و دغدغه‌ها و به طور کلی، شرایط فرهنگی و اجتماعی زندگی‌شان استوار است. طبق تعریف سازمان بهداشت جهانی (2020) کیفیت زندگی، درک افراد از سلامت جسمانی، وضعیت روانی، سطح استقلال در زندگی روزمره، روابط اجتماعی، باورهای شخصی و رابطه آن‌ها با شرایط مهم محیطی را در بر می‌گیرد (Lipskaya-Velikovsky, 2021). کیفیت زندگی اطلاعات معنی‌داری را در مورد سلامت افراد ارائه می‌دهد که فراتر از عوامل زیست‌پزشکی معمول است (Brown & et al., 2015). عوامل موثر بر کیفیت زندگی در دو گروه عوامل ذهنی و محیطی طبقه‌بندی می‌شوند (Jha & Singh, 2022). با توجه به این طبقه‌بندی، شرایط محیطی مثل شیوع بیماری‌های همه‌گیر می‌تواند کیفیت زندگی همه گروه‌ها را تحت‌تأثیر قرار دهد (Shirdel & et al., 2023).

با شروع همه‌گیری کووید ۱۹ (COVID 19) در سال ۲۰۲۰/۲۰۱۹، زندگی بسیاری از مردم در سراسر جهان به شدت تغییر کرد. علاوه بر تغییراتی که خود بیماری در زندگی مردم پیش آورد، تلاش‌های انجام‌یافته در جهت محدود کردن عفونت و کاهش پیامدهای منفی همه‌گیری کووید-۱۹ نیز، مشکلات دیگری را به وجود آورد. مشکلاتی که مستقیماً با عفونت اولیه مرتبط نیست، ولی پیامد آن تلقی می‌شود و از آن تحت عنوان اثر "غیرمستقیم" یا "تأثیر ثانویه" همه‌گیری یاد می‌شود (Shigemura & et al., 2020). تأثیر ثانویه بیماری همه‌گیر مکانیسمی را هدایت می‌کند که کیفیت زندگی جزء مهمی از آن است. کیفیت زندگی متاثر از تغییرات چشمگیر روال زندگی روزمره و فعالیت‌های مربوطه است، در چنین شرایطی ممکن است استانداردهای شخصی، انتظارات، تجربه استقلال و شایستگی افراد در زندگی عادی روزمره به چالش کشیده شود، برخی فعالیت‌های معمول کنار گذاشته شود یا تغییر داده شود و فعالیت‌های جدید و غیرمعمول به زندگی اضافه شود (Stankovska & et al., 2020). این تغییرات به دلیل خود بیماری همه‌گیر یا راهبردهای مقابله‌ای مانند فاصله‌گذاری اجتماعی و قرنطینه رخ می‌دهد که جنبه‌های عینی و ذهنی تعاملات اجتماعی، اوقات فراغت و فعالیت‌های ورزشی، ترتیبات کار و مدرسه، و حتی

الگوهای خواب و مدیریت خانه را مخدوش می‌کند (Stankovska & et al., 2020, Cellini & et al., 2020) و پیامدهای روانی-اجتماعی آن موجب کاهش کیفیت زندگی می‌شود (Asady Chahar Rah Gashin & et al., 2023).

اگرچه بیماری همه‌گیر معمولاً کل جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهد، اما شدت تأثیرات و واکنش‌ها از فردی به فرد دیگر متفاوت است. مهم‌ترین دلیل تفاوت‌های فردی، شخصیت (personality) افراد است. شخصیت به عنوان الگوی منحصر به فرد عوامل مؤثر بر احساسات، افکار و شیوه‌های رفتاری که فرد را از دیگران متمایز می‌کند، تعریف می‌شود (Schultz & Schultz, 2017, Translated by Mohammadi, 2021). در این میان، نظریه پنج عاملی بزرگ شخصیت به خوبی می‌تواند نقش ویژگی‌های شخصیتی را در سلامت و کیفیت زندگی افراد، و تفاوت‌های فردی آنان را در موقعیت‌های مختلف و تأثیرپذیری از همه‌گیری کووید ۱۹ و رعایت محدودیت‌ها توضیح دهد. تحقیقات نشان داده، افرادی که با ویژگی‌های روان‌نژندگرایانه (همدلی کم، بی‌اعتنایی به دیگران، سنگدلی، کاهش احساس گناه، و غیره) شناخته می‌شوند (Blagov, 2021; Doerfler & et al., 2021; Kušnirová & Kačmár, 2022)، و افراد با دلپذیری (agreeableness) ضعیف که مربوط به مهربانی، دلسوزی، نوع‌دوستی و همکاری است (Han, 2021, Aschwenden & et al., 2021; Zajenkowski & et al., 2020) و نیز، افرادی که نمره پایین در عامل باوجدان‌بودن (conscientiousness) دارند تمایل کمتری برای همراهی با سیاست‌های محدودسازی و کنارآمدن با وضعیت همه‌گیری دارند. البته، نتایج در مورد ثبات عاطفی (emotional stability) اندکی متناقض است؛ در حالی که برخی از مطالعات رابطه مثبتی بین این ویژگی و رعایت اقدامات پیشگیرانه کووید ۱۹ گزارش کرده‌اند (Bogg & Milad, 2020). افراد تکانشی که تمایل به تصمیم‌گیری سریع و دور از تامل دارند، کمتر از سیاست‌های مربوط به فاصله‌گذاری اجتماعی و بهداشتی پیروی می‌کنند (Van Rooij & et al., 2020, Wismans & et al., 2021) و ظاهراً برای یافتن تسکین عاطفی و مقابله با استرس، رفتارهای ناسالم انجام می‌دهند (Terracciano & Costa, 2004). اما، سطوح پایین‌تر ثبات عاطفی می‌تواند به نگرانی و هوشیاری بیشتر در مورد سلامت، بیماری و درمان منجر شود؛ ممکن است روان‌نژندی به واسطه تمایل برای اجتناب از خطر، فرد روان‌رنجور را به تبعیت از سیاست‌های پیشگیرانه سوق دهد و به تبع آن، احساس ایمنی آن‌ها را افزایش دهد (Costa & McCrae, 1987). افراد دلپذیر به دیگران اهمیت می‌دهند و عموماً دارای طبیعت اجتماعی هستند، بنابراین، کسانی که دلپذیر هستند احتمالاً محدودیت‌ها و دستورات را با انگیزه محافظت دیگران رعایت می‌کنند (Zajenkowski & et al., 2020). نمرات بالا در باوجدان بودن مستلزم تمایل عمومی به پیروی از قوانین است، زیرا با وظیفه‌شناسی، نظم و انضباط بیشتر مرتبط است (Costa & et al., 1991)؛ بنابراین، تعجب‌آور نیست که با رعایت اقدامات پیشگیرانه کووید ۱۹ نیز مرتبط باشد (Schmeisser & et al., 2021, Krupić & et al., 2021). افراد باوجدان (وظیفه‌شناس) سعی می‌کنند از میکروب‌ها و کثیفی‌ها دوری کنند و زندگی منظمی داشته باشند، بنابراین بهتر می‌توانند خود را با وضعیت کووید-۱۹ و محدودیت‌های آن انطباق دهند. علاوه بر این، مطالعه شخصیت و رفتار روزانه افراد باوجدان نشان می‌دهد که افراد در طول روز کمتر از خانه خارج می‌شوند، اما افراد گرا تمایل دارند در طول روز مکرراً از خانه خارج شده و به مکان‌های مختلف بروند، بنابراین شاید کنارآمدن با قرنطینه و شرایط انزوا برای آن‌ها سخت باشد (Kušnirová & Kačmár, 2022). همچنین، چندین مطالعه نشان داده‌اند افرادی که نمرات بالایی در عامل گشودگی به تجربه (openness) دارند، به میزان بیشتری از اقدامات پیشگیرانه و کنترل کووید ۱۹ پیروی می‌کنند، در واقع، این ویژگی به واسطه درک بهتر خطر حاد احتمالاً با درک عمیق‌تری از خطرات مرتبط با کووید ۱۹ همراه است که سبب تسهیل در رعایت بیشتر اقدامات پیشگیرانه می‌شود (Nofal & et al., 2020, Singogo, 2022, Morales-Vives & et al., 2023).

هم‌چنین عواملی مانند تاب‌آوری (Resilience) که به باورهای شخصی زندگی فرد اشاره می‌کند، به عنوان یک پیش‌بین مثبت و قوی برای کیفیت زندگی شناخته می‌شوند و ممکن است با اثر محافظتی خود، در مقابله با شرایط چالش‌برانگیز زندگی و کاهش تأثیر بیماری همه‌گیر کمک کنند (Schwarzer & Warner, 2013). تاب‌آوری توانایی افراد برای کنارآمدن موفقیت‌آمیز با تغییرات مهم، ناملايمات و خطرات است. به طور کلی، مفهوم تاب‌آوری روان‌شناختی به عنوان مجموعه‌ای از ویژگی‌ها و مکانیسم‌های حفاظتی توصیف می‌شود که سازگاری موفقیت‌آمیز

فرد را با فرآیند موجود در مواجهه با شرایط دشوار تسهیل می‌کند (Gundogan, 2021). تاب‌آوری روانی را می‌توان یک مؤلفه مهم در مقابله با ترس ناشی از کووید ۱۹ در نظر گرفت. به طور کلی، افراد دارای تاب‌آوری روان شناختی بالا، کمتر افسردگی، استرس و اضطراب مرتبط با کووید ۱۹ را تجربه می‌کنند (Barzilay & et al., 2020). تاب‌آوری در حفظ سلامت روانی جمعیت‌های آسیب‌پذیر که رویدادهای استرس‌زا را تجربه می‌کنند، اثربخش است و به عنوان یک مکانیسم دفاعی می‌تواند در شرایط دشوار تاثیر مثبتی داشته و موجب ارتقای کیفیت جنبه‌های مختلف زندگی آنان شود (Zhang & et al., 2017).

به دلایل مختلف، زنان و به ویژه زنان خانه‌دار، احتمالاً جزو آسیب‌پذیرترین گروه‌ها در شرایط همه‌گیری و دوران قرنطینه محسوب می‌شوند؛ با شیوع ویروس کرونا، زنان بخش قابل توجهی از بار زندگی اجتماعی و فرهنگی جامعه را به دوش کشیدند (Badamchi & Alborzi, 2020). زنان نسبت به مردان بیشتر از محدودیت‌های ناشی از قرنطینه پیروی کرده و در نتیجه بیشتر از پیامدهای منفی آن، به ویژه محدودیت مشارکت اجتماعی متاثر می‌شوند (Uddin & et al., 2021). به طور کلی، زنان از سطح شادکامی و رضایت از زندگی متوسطی برخوردارند، اگرچه تفاوت معنی‌داری در شادکامی و رضایت از زندگی زنان شاغل و خانه‌دار گزارش نشده اما، وضعیت زنان شاغل اندکی بهتر است (Taghdiri & et al., 2021). البته مطالعاتی هم به وضوح نشان داده‌اند که زنان خانه‌دار از شادکامی و رضایت کمتری برخوردار بوده (Goodarzi & et al., 2018) و کیفیت زندگی پایین‌تری دارند (Shirdel & et al., 2023).

با توجه به آنچه ارایه شد، پرداختن به موضوع زنان خانه‌دار، ویژگی‌های شخصیتی و چالش‌های زندگی آنان به ویژه در فرهنگ‌های مختلف مفید خواهد بود. بیشتر مناسبات زندگی زنان بر محور تکالیف مادری و همسری آنان و انجام وظایف مرتبط با این دو نقش شکل گرفته‌است (Afrasiabi & Asadi Kouhenjani, 2021) که می‌تواند ابعاد مختلف زندگی یک زن را تحت تاثیر قرار دهد. نتایج این مطالعه می‌تواند در مواجهه موثر زنان خانه‌دار با چالش‌های خانه‌داری کمک نموده و موجب عملکرد بهتر آنان در برخورد با استرس‌ها، مسائل و مشکلات زندگی مثل شرایط همه‌گیری کرونا شده و به واسطه آن، کیفیت زندگی آنان افزایش یابد. از این‌رو، هدف پژوهش حاضر، آزمون مدل علی کیفیت زندگی براساس ویژگی‌های شخصیتی از طریق تاب‌آوری در فرهنگ زنان خانه‌دار طی دوران کرونا شهر تبریز بود.

روش

طرح پژوهش، جامعه آماری و روش نمونه‌گیری

روش پژوهش حاضر، توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل همه زنان خانه‌دار ساکن شهر تبریز در سال ۱۴۰۰ بود. نمونه پژوهش با توجه به تعداد مسیرها ۱۷۵ نفر لحاظ شد که به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند.

روش اجرا

با توجه به شیوع همه‌گیری کووید ۱۹ و اوج‌گیری نوع امیکرون کروناویروس، پرسشنامه‌ها به صورت آنلاین توزیع شدند. برای گردآوری داده‌ها، لینک پژوهش از طریق گروه‌ها، کانال‌ها و صفحات مجازی به گروه هدف ارسال شد تا افراد دارای شرایط وارد لینک پژوهشی شده و به پرسشنامه‌ها پاسخ دهند. بعد از به دست آوردن نمونه مکفی، لینک پرسشنامه غیرفعال و از دسترس خارج شد. بعد از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها برای تحلیل داده‌ها از تحلیل مسیر با استفاده از نرم افزار SPSS24 و AMOS24 استفاده شد.

ابزار سنجش

مقیاس کیفیت زندگی بهداشت جهانی - فرم کوتاه (World Health Organization Quality-of-Life Scale-Short Form-WHO-QOL-BREF): این پرسش‌نامه ۲۶ سوالی، کیفیت زندگی کلی و عمومی فرد را می‌سنجد و

در سال ۱۹۹۶ توسط گروهی از کارشناسان سازمان بهداشت جهانی پرسش‌نامه ساخته شده است. نمره‌گذاری آن بر اساس طیف لیکرت بوده و نمره بالاتر نشان دهنده کیفیت زندگی بهتر است. در پژوهش (Tavakouli Kohjehri, & Kahrazei, 2017) ضریب آلفای کرونباخ این پرسشنامه بین ۰/۷۰ تا ۰/۸۰ و ضریب بازآزمایی آن نیز از ۰/۴۳ تا ۰/۷۹ محاسبه شده است. در پژوهش حاضر، پایایی آن به روش ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۰ بدست آمد.

پرسشنامه شخصیت پنج عاملی نئو فرم کوتاه (NEO-Five Factor Personality Inventory, Short Form-NEO-FFI): این پرسشنامه توسط Costa & McCrae در سال ۱۹۹۲ ساخته شده و دارای ۶۰ گویه بوده و ۵ عامل روان‌نژندگرایی، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، دلپذیر بودن و باوجدان بودن را می‌سنجد. نمره‌گذاری آن بر اساس طیف لیکرت بوده و نمرات بیشتر نشانگر شدت بیشتر آن عامل است. پایایی عوامل این پرسشنامه به روش همسانی درونی از ۰/۶۸ تا ۰/۸۶ گزارش شده و همبستگی بین دو فرم گزارش شخصی و گزارش مشاهده‌گر ۰/۴۵ تا ۰/۶۶ محاسبه شده است (Shafiezadeh, 2012). در این پژوهش نیز، پایایی عوامل آن به روش ضریب آلفای کرونباخ به ترتیب برابر با ۰/۸۲، ۰/۷۷، ۰/۵۳، ۰/۶۸ و ۰/۷۸ به دست آمد.

مقیاس تاب‌آوری (Connor-Davidson Resilience Scale-CD-RISC): این پرسشنامه توسط (Connor & Davidson, 2003) جهت اندازه‌گیری قدرت مقابله با فشار و تهدید، تهیه شده و دارای ۲۵ ماده ۵ گزینه‌ای در طیف لیکرت است؛ نمرات بالاتر نشان دهنده تاب‌آوری بیشتر است. پایایی آن بوسیله آلفای کرونباخ در یک نمونه ایرانی ۰/۸۹ گزارش شده و روایی آن به شیوه همبستگی هر سوال با نمره کل بین ۰/۴۱ تا ۰/۶۴ به دست آمده است (Bagherinia & et al., 2016). در پژوهش حاضر، پایایی این پرسشنامه به روش ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۲ بدست آمد.

یافته‌ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل مسیر استفاده شد. سپس شاخص‌های توصیفی و پراکندگی متغیرها و نیز کجی و کشیدگی متغیرها برای بررسی نرمال بودن داده‌ها محاسبه شد:

Table 1.

Means and standard deviations of all variables' scores, Skewness and Kurtosis (n=175)

Variables	M	SD	Skewness	Kurtosis
neuroticism	35.08	7.9	0.43	-0.39
extroversion	40.53	6.7	-0.41	-0.30
openness	41.26	4.9	-0.23	0.51
agreeableness	44.3	5.6	-0.36	0.34
conscientiousness	47.41	5.7	-0.73	0.63
resilience	91.07	15.01	-0.14	-0.18
quality of life	86.98	11.9	-0.39	0.04

با توجه به مندرجات جدول (۱) و قرار گرفتن شاخص‌های کجی و کشیدگی متغیرها در بازه +۱ و -۱، توزیع داده‌ها در شرایط نرمالی قرار گرفت.

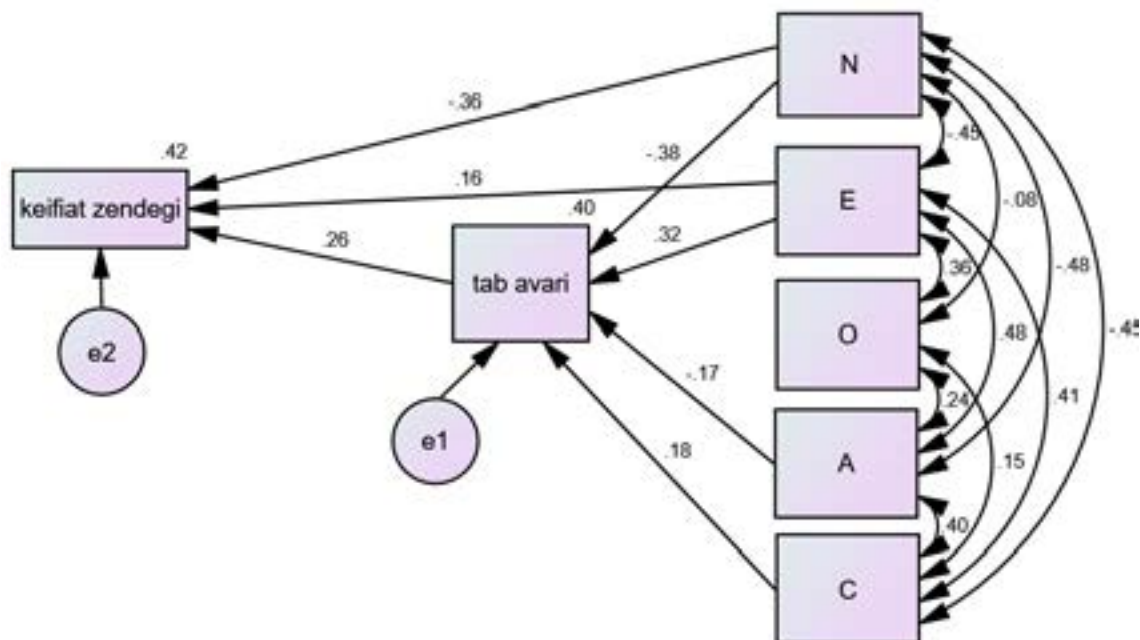
Table 2.

Internal correlations of research variables scores (n=175)

Variables	1	2	3	4	5	6	7
neuroticism	1						
extroversion	-0.45**	1					
openness	0.08	0.36**	1				
agreeableness	-0.48**	0.48**	0.24**	1			
conscientiousness	-0.45**	0.41**	0.15*	0.40**	1		
resilience	-0.53**	0.49**	0.18*	0.25**	0.42**	1	
quality of life	-0.57**	0.45**	0.19*	0.24**	0.42**	0.53**	1

** (p<0/01) * (p<0/05)

با توجه به نتایج جدول (۲)، تمامی متغیرهای ویژگی‌های شخصیتی با تاب‌آوری و کیفیت زندگی رابطه معنی‌داری دارند، این رابطه برای متغیر روان‌نژندگرایی منفی است. هم‌چنین، بین تاب‌آوری و کیفیت زندگی رابطه مثبت و معنی‌دار وجود دارد. بر همین اساس می‌توان گفت که فرض وجود رابطه معنی‌دار بین متغیر میانجی با متغیرهای درون‌زا و برون‌ها برقرار است؛ با توجه به این که مدل اولیه از برازش مطلوبی برخوردار نبود، مسیرهای غیرمعنی‌دار حذف، و مدل اصلاح شد.

Figure 1. The illustration of the modified research model

نگاره مدل اصلاحی در شکل (۱) ارائه شده است و نشان می‌دهد ویژگی‌های شخصیتی با نقش میانجی تاب‌آوری، در مجموع ۴۲ درصد از واریانس کیفیت زندگی زنان خانه‌دار را در دوران کرونا تبیین می‌کند. شاخص‌های مربوط به برازش مدل اصلاحی برای موارد $RMSEA=0/08$, $NFI=0/98$, $IFI=0/99$, $CFI=0/99$, $GFI=0/99$, $AGFI=0/91$

است. $P=0/065$ و $df/\chi=2/21$ محاسبه شد که برحسب مقادیر می‌توان گفت مدل اصلاح شده از برازش مطلوبی برخوردار است.

Table 3.
Measurement parameters of direct and indirect paths of research variables in the modified model, and mediation test of indirect paths using the bootstrap method

Paths	effect	Standard estimate	significance level	paths	effect	Standard Estimate	significance level
Neuroticism to Quality of life	direct	-0/36	0/01	Agreeableness to Quality of life	Direct	--	--
	indirect	-0/10	0/02		Indirect	-0/04	0/04
Extroversion to Quality of life	direct	0/46	0/03	Conscientiousness to Quality of life	Direct	--	--
	indirect	0/08	0/02		Indirect	0/05	0/02
Resilience to Quality of life	direct	0/26	0/03	Agreeableness to Resilience	Direct	-0/17	0/02
Neuroticism to Resilience	direct	0/38	0/01	Conscientiousness to Resilience	Direct	0/18	0/03
Extroversion to Resilience	direct	0/32	0/01	Resilience	Quality of life $R^2=0/40$ $r^2=0/42$		

باتوجه به نتایج جدول (۳) و نتیجه آزمون بوث استرپ، اثر مستقیم و اثر غیرمستقیم عامل‌های روان‌نژندگرایی و برون‌گرایی بر کیفیت زندگی زنان خانه‌دار معنی‌دار بود. اما فقط اثر غیرمستقیم عامل‌های دلپذیر بودن و باوجدان بودن بر متغیر کیفیت زندگی معنی‌دار است. هم‌چنین، با توجه به این‌که در مدل اولیه اثر مستقیم و غیرمستقیم عامل‌گشودگی به تجربه بر کیفیت زندگی معنی‌دار نبود، در مدل اصلاحی حذف شده است.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج یافته‌های این پژوهش حاکی از آن بود که همه پنج عامل بزرگ شخصیت با تاب‌آوری و کیفیت زندگی گروه مورد مطالعه همبستگی معنی‌دار داشت؛ به این ترتیب که به استثنای متغیر روان‌نژندگرایی، سایر عامل‌ها با تاب‌آوری و کیفیت زندگی زنان خانه‌دار رابطه مثبت داشتند. هم‌چنین، بین تاب‌آوری و کیفیت زندگی رابطه مثبت و معنی‌دار به دست آمد.

هم‌چنین ویژگی‌های روان‌نژندگری و برون‌گرایی به طور مستقیم و غیرمستقیم از طریق تاب‌آوری در کیفیت زندگی زنان خانه‌دار موثر و اثر روان‌نژندگرایی منفی بود. اثر مستقیم گشودگی به تجربه، دلپذیر بودن و باوجدان بودن بر کیفیت زندگی معنی‌دار نبود؛ اگرچه دو عامل اخیر به واسطه تاب‌آوری اثر غیرمستقیم دارند. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گزارش کرد که افراد تاب‌آور به سبب برخورداری از ویژگی‌هایی مثل عملکرد اجتماعی خوب، توانمندی بالا در حل مساله، استقلال و احساس هدفمندی در زندگی و باور به آینده روشن، از عواطف و هیجان‌های مثبت برای پشت سر نهادن تجربه‌های نامطلوب و بازگشت به وضعیت مطلوب بهره می‌گیرند. تاب‌آوری به فرد

کمک می‌کند تا علاوه بر مدیریت شرایط استرس‌زا، در مقابله با مصائب و ناملايمات زندگی جان سالم به در برده و به سطح جدیدی از تعادل و رشد مثبت دست یابد (Hidarisharaf & et al., 2015).

افراد روان‌نژند با افسردگی و اضطراب بالا، کمروبی، آسیب‌پذیری و خشم، شتابزدگی و تکانشی بودن شناخته می‌شوند. طبیعی است که هر کدام از این صفات فرد را مستعد آشفتگی در مواجهه با چالش‌های زندگی می‌نماید. این صفات با تاثیر منفی که بر تعبیر و تفسیرهای رویدادهای مختلف زندگی برجای می‌گذارد، منجر به کاهش کیفیت زندگی افراد می‌شود. کناره‌گیری و محدودیت روابط در دوران قرنطینه، عملاً توانایی‌ها و مهارت‌های ارتباطی و اجتماعی زنان خانه‌دار را ضعیف‌تر و محدودتر ساخته است. هم‌چنین، وظایف مضاعف زنان خانه‌دار در این دوران به سبب نقش و مسئولیت بیشتر آنان در آموزش فرزندان، تجربه و تاثیرپذیری ضرر و زیان‌های احتمالی ناشی از محدود شدن کسب و کارها و کاهش درآمد، و از طرفی، تحمیل مخارج اضافی از بابت تامین وسایل بهداشتی و پیشگیری عوامل دیگری هستند که وضعیت را برای خانواده‌ها به ویژه برای زنان خانه‌دار سخت‌تر نموده و زمینه را برای تحریک‌پذیری و تکانشگری و تجربه خشم آنان مساعد می‌سازد. پدیدآیی چنین وضعیتی مستقیماً می‌تواند کیفیت زندگی را تحت تاثیر قرار داده و از طریق اثر منفی بر تاب‌آوری و کاهش آن به صورت غیرمستقیم نیز، موجب افت کیفیت زندگی شده و سلامتی آنان را از لحاظ جسمانی و روانی به تحلیل برسد.

گرم بودن در روابط اجتماعی، معاشرتی بودن، ابراز وجود، فعال بودن و هیجان‌خواهی و تمایل برای تجربه هیجان مثبت از صفات تعیین‌کننده عامل برون‌گرایی محسوب می‌شود. آشکار است که برخورداری از چنین صفاتی به زنان خانه‌دار کمک می‌کند تا در زندگی روزمره و شرایط چالش‌برانگیزی مثل ایام قرنطینه کامیاب‌تر عمل نمایند، به این ترتیب که تمایل به تجربه هیجان مثبت و ابراز آن و نیز، بهره‌گیری از حمایت‌های اجتماعی علیرغم محدودیت‌های اجتماعی و ارتباطی به فرد کمک می‌کند تا با فعال و پرانرژی بودن، خوشبینی و مثبت‌اندیشی از لحاظ سلامت جسمانی، روانی، اجتماعی و محیطی به عنوان شاخص‌های کیفیت زندگی وضعیت بهتری را تجربه کنند.

اعتماد بین‌فردی، نوع‌دوستی و همراهی با دیگران، دل‌رحمی، تواضع و در عین حال صراحت از ویژگی‌های افراد دلپذیر محسوب می‌شود. چنین صفاتی سبب می‌شود که فرد بهتر بتواند با محدودیت‌های ناشی از همه‌گیری کنار آمده و دستورالعمل‌های مراقبتی و پیشگیری را رعایت نماید، طبیعتاً رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی با هدف پیشگیری از ابتلای به کووید ۱۹، فرد را از اثرات اولیه و ثانویه همه‌گیری حفظ می‌کند و در ارتقای کیفیت زندگی اثر مثبت خواهد داشت. اما از طرفی دیگر، همانطور که نتایج تجزیه و تحلیل داده‌های این پژوهش نشان می‌دهد، ممکن است دلپذیری زنان خانه‌دار به سبب همراهی بیش از حد دستورالعمل‌ها، حساسیت و مراقبت از سایر اعضای خانواده، ترس از ناقل بودن و انتقال ویروس به دیگران و نیز، تاثیرپذیری از شرایط دشوار و محدودکننده همه‌گیری، منجر به فرسودگی آنان شده و چنانچه عوامل مراقبتی و حمایتی محیطی ضعیف باشد، باعث می‌شود تاب‌آوری آنها کاسته شده و به طبع آن کیفیت زندگی در ابعاد مختلف آن شامل کاهش یابد.

افراد با وجدان دارای صفاتی چون کفایت، مسئولیت‌پذیری، وظیفه‌شناسی، تلاش برای موفقیت، نظم و انضباط شخصی، خویشتنداری و احتیاط در تصمیم‌گیری هستند؛ داشتن چنین مشخصاتی باعث می‌شود که افراد در مواجهه با چالش‌ها عقب‌نشینی ننموده و بجای واکنش‌های تکانشی، با نظم‌دهی به امور، دوراندیشی و پرهیز از اعمال تکانه‌ای، کنترل عواطف و هیجانات خود و در نهایت، با بسیج تمام امکانات و توانمندی‌های خود، تنش‌ها را کاهش داده، مشکلات را مدیریت و حل کرده و موفق‌تر عمل نمایند. زنان خانه‌داری که مسئولیت‌های مختلف و متعدد را در دوران کرونا به دوش می‌کشند، با داشتن چنین خصایصی تاب‌آوری بیشتری را در نقش خود نشان داده و به واسطه آن، کیفیت زندگی بالاتری را گزارش خواهند نمود.

گشودگی به تجربه با صفاتی چون کنجکاوی و تمایل به تجربه‌جویی و به چالش کشیدن خود با دیدگاه‌ها، ایده‌ها و احساسات و ارزش‌های جدید شناخته می‌شود. طبیعتاً داشتن چنین صفاتی سبب می‌شود که فرد در مواجهه با شرایط متفاوت و دشوار همه‌گیری تاب‌آوری و عملکرد بهتری داشته باشند، به این ترتیب که با انتخاب و

پایاده‌سازی روش‌های جدید و مبتکرانه به جای راهکارهای عادی و از پیش تعیین‌شده موفق‌تر عمل نموده و در نتیجه کیفیت زندگی افزایش پیدا کند. اما از سویی دیگر، این احتمال وجود دارد که ابهام و ناشناختگی بیماری، وضعیت محدود‌کننده همه‌گیری و طولانی شدن آن، به علاوه افزایش مسئولیت‌ها شرایطی را بوجود آورده که احتمالاً بیش از آستانه تحمل و تاب‌آوری زنان خانه‌دار بوده و آنان را دچار آشفتگی و عدم انسجام نماید، به طوری که تجارب جدید را برنتابند. بنابراین، نتیجه حاصله مبنی بر عدم معنی‌داری مسیرهای فرض شده اثر گشودگی به تجربه بر تاب‌آوری و کیفیت زندگی از این رهنمود قابل تبیین است، بویژه این که ضرایب همبستگی بدست آمده حاکی از آن است که کمترین ارتباط معنی‌دار بین تاب‌آوری و کیفیت زندگی با ویژگی‌های شخصیتی مربوط به عامل گشودگی به تجربه است.

گشودگی به تجربه با صفاتی چون کنجکاوی و تمایل به تجربه‌جویی و به چالش کشیدن خود با دیدگاه‌ها، ایده‌ها و احساسات و ارزش‌های جدید شناخته می‌شود. طبیعتاً داشتن چنین صفاتی سبب می‌شود که فرد در مواجهه با شرایط متفاوت و دشوار همه‌گیری تاب‌آوری و عملکرد بهتری داشته باشند، به این ترتیب که با انتخاب و پایاده‌سازی روش‌های جدید و مبتکرانه به جای راهکارهای عادی و از پیش تعیین‌شده موفق‌تر عمل نموده و در نتیجه کیفیت زندگی افزایش پیدا کند (Saadat Azhar & et al., 2021). اما از سویی دیگر، این احتمال وجود دارد که ابهام و ناشناختگی بیماری، وضعیت محدود‌کننده همه‌گیری و طولانی شدن آن، به علاوه افزایش مسئولیت‌ها شرایطی را بوجود آورده که احتمالاً بیش از آستانه تحمل و تاب‌آوری زنان خانه‌دار بوده و آنان را دچار آشفتگی و عدم انسجام نماید، به طوری که تجارب جدید را برنتابند. بنابراین، نتیجه حاصله مبنی بر عدم معنی‌داری مسیرهای فرض شده اثر گشودگی به تجربه بر تاب‌آوری و کیفیت زندگی از این رهنمود قابل تبیین است، به ویژه این که ضرایب همبستگی بدست آمده حاکی از آن است که کمترین ارتباط معنی‌دار بین تاب‌آوری و کیفیت زندگی با ویژگی‌های شخصیتی مربوط به عامل گشودگی به تجربه است.

در پایان، با توجه به یافته‌های پژوهشی توجه بیش از پیش بر گروه زنان با فرهنگ خانه‌داری ضروری بوده و با پایاده‌سازی یک برنامه پیشگیرانه در راستای تقویت صفات مثبت شخصیت و تاب‌آوری به بهبود کیفیت زندگی این گروه به ویژه در دشواری‌های زندگی کمک نمود. صفات مثبت شخصیت و کاهش صفات منفی، و نیز آموزش تاب‌آوری به منظور افزایش کیفیت زندگی گروه مورد مطالعه سودمند خواهد بود.

سهم نویسندگان: دکتر پروانه علائی: تحلیل داده‌ها، طراحی چارچوب مقاله و تدوین مقاله، نویسنده مسئول؛ دکتر عزت‌اله احمدی: مشاوره آماری و بازبینی مقاله؛ نسیمه شیردل: گردآوری داده‌ها. نسخه نهایی مورد تأیید همه نویسندگان است.

سپاسگزاری: نویسندگان مراتب تشکر خود را از همه کسانی که در انجام این مقاله نقش داشته اند اعلام می‌دارند.

تعارض منافع: در این پژوهش هیچ‌گونه تعارض منافع توسط نویسندگان گزارش نشده است.

منابع مالی: این مقاله از حمایت مالی برخوردار نبوده است.

References

- Afrasiabi, H., & Asadi Kouhenjani, F. (2021). Harmonization challenges: Women's interpretations of homemaking. *Sociology of Social Institutions*, 7(16), 87-115. [Persian] URL: <https://doi.org/10.22080/ssi.2021.3135>
- Asady Chahar Rah Gashin, K., Shahvari, Z., & Salari, P. (2023). Consciousness care about people

- infected with the COVID19 speech of the recovered people; A qualitative study in Iran. *Health Psychology*, 12(45), 83-94. [Persian] URL: <https://doi.org/10.30473/hpj.2023.61191.5371>
- Aschwanden, D., Strickhouser, J. E., Sesker, A. A., Lee, J. H., Luchetti, M., Stephan, Y., Sutin, A. R., & Terracciano, A. (2021). Psychological and behavioural responses to coronavirus disease 2019: The role of personality. *European journal of personality*, 35(1), 51-66. URL: <https://doi.org/10.1002/per.2281>
- Badamchi, M., & Alborzi, F. (2020). Corona pandemic: Return to home and emerging a new generation of digital-housewives in Iran. *Interdisciplinary Studies in the Humanities*, 12(3), 183-217. [Persian] URL: <https://doi.org/10.22035/isih.2020.4013.4101>
- Bagherinia, H., Yamini, M., Ilderabadi, E., & Bagherinia, F. (2016). Relationship between personality traits and mental health with resilience mediation in nurses. *Journal of Sabzevar University of Medical Sciences*, 22(6), 1063-1070. [Persian] URL: https://jsums.medsab.ac.ir/article_792.html?lang=en
- Barzilay, R., Moore, T. M., Greenberg, D. M., DiDomenico, G. E., Brown, L. A., White, L. K.,... & Gur, R. E. (2020). Resilience, COVID-19-related stress, anxiety and depression during the pandemic in a large population enriched for healthcare providers. *Translational psychiatry*, 10(1), 291. URL: <https://doi.org/10.1038/s41398-020-00982-4>
- Blagov, P. S. (2021). Adaptive and dark personality in the COVID-19 pandemic: predicting health-behavior endorsement and the appeal of public-health messages, *Journal of Soc. Psychol. Personal. Sci.*, 12(5), 697-707. URL: <https://doi.org/10.1177/1948550620936439>
- Bogg, T., & Milad, E. (2020). Demographic, personality, and social cognition correlates of coronavirus guideline adherence in a US sample. *Health Psychology*, 39(12), 1026. URL: <http://dx.doi.org/10.1037/hea0000891>
- Brown, D. S., Thompson, W. W., Zack, M. M., Arnold, S. E., & Barile, J. P. (2015). Associations between health-related quality of life and mortality in older adults. *Prevention Science*, 16, 21-30. URL: <https://doi.org/10.1007/s11121-013-0437-z>
- Cellini, N., Canale, N., Mioni, G., & Costa, S. (2020). Changes in sleep pattern, sense of time and digital media use during COVID-19 lockdown in Italy. *Journal of Sleep Research*, 29(4), e13074. URL: <https://doi.org/10.1111/jsr.13074>
- Connor, K. M., & Davidson, J. R. (2003). Development of a new resilience scale: the Connor-Davidson Resilience Scale (CD-RISC). *Depression and anxiety*, 18(2), 76-82. URL: <https://doi.org/10.1002/da.10113>
- Costa Jr, P. T., & McCrae, R. R. (1987). Neuroticism, somatic complaints, and disease: is the bark worse than the bite?. *Journal of personality*, 55(2), 299-316. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1987.tb00438.x>
- Costa Jr, P. T., McCrae, R. R., & Dye, D. A. (1991). Facet scales for agreeableness and conscientiousness: A revision of the NEO Personality Inventory. *Personality and Individual Differences*, 12(9), 887-898. URL: [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(91\)90177-D](https://doi.org/10.1016/0191-8869(91)90177-D)
- Costa, P. T., & McCrae, R. R. (1992). Four ways five factors are basic. *Personality and Individual*

- Differences*, 13(6), 653–665. DOI:[https://doi.org/10.1016/0191-8869\(92\)90236-I](https://doi.org/10.1016/0191-8869(92)90236-I).
- Doerfler, S. M., Tajmiriyahi, M., Dhaliwal, A., Bradetich, A. J., Ickes, W., & Levine, D. S. (2021). The dark triad trait of psychopathy and message framing predict risky decision making during the COVID-19 pandemic. *International Journal of Psychology*, 56(4), 623-631. URL: <https://doi.org/10.1002/ijop.12766>
- Goodarzi, E., Moradi, G., Khosravi, A., Esmailnasab, N., Nouri, B., Delpisheh, A.,... & Roshani, D. (2018). Investigation of status of socioeconomic inequalities in satisfaction with life in women aged 15-54 in Iran, *Irje*, 14(2), 105-115. URL: <http://irje.tums.ac.ir/article-1-6033-en.html>
- Gundogan, S. (2021). The mediator role of the fear of COVID-19 in the relationship between psychological resilience and life satisfaction. *Current Psychology*, 40(12), 6291-6299. URL: <https://doi.org/10.1007/s12144-021-01525-w>
- Han, H. (2021). Exploring the association between compliance with measures to prevent the spread of COVID-19 and big five traits with Bayesian generalized linear model, *Personality and Individual Differences Journal*, 176, 110787. URL: <https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110787>
- Hidarisharaf, P., Dabirian, M., Parvaneh, A., Naderi, G. H., & Karimi, P. (2015). Relationship of quality of life, spirituality and resilience with suicidal thoughts in students. *Islam and Health Journal*, 2(2), 23-29. [Persian] URL: <https://www.sid.ir/paper/258942/en>
- Jha, V. K., & Singh, R. (2022). Comparison of Working and Non-Working Women in Terms of Marital Satisfaction and Quality of Life: Life Sciences-Psychology for curing mental health. *International Journal of Life Science and Pharma Research*, 10(5), 226-231. <https://doi.org/10.22376/ijpbs/lpr.2020.10.5.L226-231>
- Kermansaravi, F., Montazeri, A., & Bayat, M. (2012). Quality of life in employed and housewife women: a comparative study, *Payesh*, 11(1), 111-116. [Persian] URL: <http://dorl.net/dor/20.1001.1.16807626.1390.11.1.13.1>
- Khan, A., & Ahmad, M. (2018). Quality of life among married working women and housewives. *Singaporean Journal of Social Science*, 1, 13-18. URL: https://www.researchgate.net/publication/326584124_Quality_of_Life_Among_Married_Working_Women_and_Housewives
- Krupić, D., Žuro, B., & Krupić, D. (2021). Big Five traits, approach-avoidance motivation, concerns and adherence with COVID-19 prevention guidelines during the peak of pandemic in Croatia, *Personality and Individual Differences Journal*, 179, 110913. URL: <https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110913>
- Kušnířová, K. & Kačmár, P. (2022). Individual differences in compliance with Covid-19 containment measures in V4 countries. *Journal of Studia Psychologica*, 64(1), 8-25. URL: <https://doi.org/10.31577/sp.2022.01.836>
- Lipskaya-Velikovsky, L. (2021). COVID-19 isolation in healthy population in israel: Challenges in daily life, mental health, resilience, and quality of life. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(3), 999. URL: <https://doi.org/10.3390/ijerph18030999>
- Mirzaei, H., Aghayari, T., & Katebi, M. (2014). A study on life quality among married women

- in family institution. *Sociology of Social Institutions*, 1(3), 71-93. [Perasian] URL: https://ssi.journals.umz.ac.ir/article_973.html?lang=en
- Mitra, S. (2018). Quality of life among working women. *International Journal of Indian Psychology*, 6(4), 165-168. URL: <https://ijip.in/wp-content/uploads/2020/06/18.01.079.20180604.pdf>
- Morales-Vives, F., Ferrando, P. J., Vigil-Colet, A., & Hernández-Dorado, A. (2023). Which profile of people tends to ignore preventive measures against COVID-19? The role of intelligence and the big five personality traits. *Journal of Heliyon*, 9(2), e13277. URL: <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e13277>
- Nofal, A. M., Cacciotti, G., & Lee, N. (2020). Who complies with COVID-19 transmission mitigation behavioral guidelines?. *PloS One*, 15(10), e0240396. URL: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0240396>
- Saadat Azhar, H., Sobhi Gharamaleki, N., & Zargham Hajebi, M. (2021). The role of personality traits in predicting resilience. *Journal of Police Medicine*, 10(2), 121-126. [Persian] URL: <http://dx.doi.org/10.30505/10.2.121>
- Schmeisser, Y., Renström, E. A., & Bäck, H. (2021). Who follows the rules during a crisis? personality traits and trust as predictors of compliance with containment recommendations during the COVID-19 pandemic, *Journal of Frontiers in Political Science*, 3, 739616. URL: <http://dx.doi.org/10.3389/fpos.2021.739616>
- Schultz, D. P., & Schultz, S. E. (2017). *Personality Theories, Translated by Seyyed Yahya Mohammadi*. (2021). Tehran: Roshd, 45th edition. [Persian] URL: <https://www.amazon.com/Theories-Personality-Duane-P-Schultz/dp/1305652959>
- Schwarzer, R., & Warner, L. M. (2012). *Perceived self-efficacy and its relationship to resilience. In Resilience in children, adolescents, and adults: Translating research into practice* (pp. 139-150). New York, NY: Springer New York. URL: http://dx.doi.org/10.1007/978-1-4614-4939-3_10
- Shafiezadeh, R. (2012). The Relationship Between Resilience and the Big Five Personality Factors. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 13(3), 95-102. [Persian] URL: <https://srb.sanad.iau.ir/en/Article/891304/FullText>
- Shigemura, J., Ursano, R. J., Morganstein, J. C., Kurosawa, M., & Benedek, D. M. (2020). Public responses to the novel 2019 coronavirus (2019-nCoV) in Japan: Mental health consequences and target populations. *Journal of Psychiatry Clin Neurosci*, 74, 281-282. URL: <https://doi.org/10.1111/pcn.12988>
- Shirdel, E., Moeini, M., & Dehani, A. (2023). Ranking of affecting factors on the quality of life of employed and housewives women (Using AHP technique). *Woman in Development & Politics*, 21(2), 517-540. [Perasian] URL: <https://doi.org/10.22059/jwdp.2022.344209.1008222>
- Singogo, P. C. (2022). Do students' personality characteristics predict COVID-19 safety measures compliance? Evidence from university students at university of Dar es Salaam Tanzan, *Journal of Sociol.*, 7(2), 93-113. URL: <https://doi.org/10.56279/tajoso.v7i2.68>
- Stankovska, G., Memedi, I., & Dimitrovski, D. (2020). Coronavirus COVID-19 disease, mental health and psychosocial support. *Journal of Society Register*, 4, 33-48. URL: <https://doi.org/10.14746/sr.2020.4.2.03>
- Taghdiri, F., Haghdost, A., Momeni, M., & Mirzaie, M. (2021). Who Are happier, employed women

- or housewives? *Irje*, 16(4), 386-396. [Persian] URL: <http://irje.tums.ac.ir/article-1-6874-en.html>
- Tavakouli Kohjehri, M., & Kahrazei, F. (2017). Relationship of personality traits with quality of life in spouses of patients with physical disabilities. *Jrehab*, 18(2), 132-141. [Persian] URL: <http://dx.doi.org/10.21859/jrehab-1802130>
- Terracciano, A., & Costa Jr, P. T. (2004). Smoking and the five-factor model of personality, *Journal of Addiction*, 99(4), 472-481. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1360-0443.2004.00687.x>
- Uddin, S., Imam, T., Khushi, M., Khan, A., & Ali, M. (2021). How did socio-demographic status and personal attributes influence compliance to COVID-19 preventive behaviours during the early outbreak in Japan? Lessons for pandemic management. *Journal of Personality and Individual Differences*, 175(6), 110692. URL: <https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110692>
- Van Rooij, B., de Bruijn, A. L., Reinders Folmer, C., Kooistra, E. B., Kuiper, M. E., Brownlee, M., & Fine, A. (2020). Compliance with COVID-19 mitigation measures in the United States. *Amsterdam Law School Research Paper*, 2020-2021. URL: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3582626>
- Wismans, A., Letina, S., Wennberg, K., Thurik, R., Baptista, R., Burke, A., Dejardin, M., Janssen, F., Santarelli, E., Torrès, O., & Franken, I. (2021). The role of impulsivity and delay discounting in student compliance with COVID-19 protective measures. *Personality and Individual Differences*, 179, 110925. URL: <https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110925>
- Zajenkowski, M., Jonason, P. K., Leniarska, M., & Kozakiewicz, Z. (2020). Who complies with the restrictions to reduce the spread of COVID-19?: personality and perceptions of the COVID-19 situation, *Personality and Individual Differences Journal*, 166, 110199. DOI: [10.1016/j.paid.2020.110199](https://doi.org/10.1016/j.paid.2020.110199).
- Zhang, H., Zhao, Q., Cao, P., & Ren, G. (2017). Resilience and quality of life: exploring the mediator role of social support in patients with breast cancer. *Medical science monitor: international medical journal of experimental and clinical research*, 23, 5969. URL: <https://doi.org/10.12659/msm.907730>